

Transdiagnostische processen bij (comorbide) angststoornis(sen), posttraumatische stressstoornis, obsessieve compulsieve stoornis en depressie (TAPOD)

Gepubliceerd: 18-05-2021 Laatste bijgewerkt: 07-02-2025

Het doel van dit project is om 1) transdiagnostische processen binnen patiënten met angststoornissen, Obsessieve Compulsieve Stoornis (OCS), Posttraumatische Stress (PTSS) en depressie met en zonder comorbiditeit te onderzoeken, 2) deze...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Psychiatrische stoornissen NEG
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON49963

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

TAPOD

Aandoening

- Psychiatrische stoornissen NEG

Synoniemen aandoening

affectieve stoornissen, stressgerelateerde stoornissen

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: ProPersona (Nijmegen)

Overige ondersteuning: Pro Persona. De aanstelling van betrokken onderzoekers worden door Pro Persona gefinancierd.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: angststoornissen, depressie, stressgerelateerde-stoornissen, transdiagnostisch

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomstmaten op alle meetmomenten voor alle groepen zijn: de ernst van angst en depressieve symptomen (gemeten met de BAI en IDS-SR), repetitief negatief denken en vermijding (gemeten met de RRS, PSWQ, MRNT; BFT, CBAS, BEAQ en Manikin task), cognitive controle (gemeten met de ATQ-short en IST).

Secundaire uitkomstmaten

De secundaire uitkomstmaten verschillen per groep, zie hieronder.

Angst groep: Autobiographical specificity and selectivity (gemeten met de AMT en AMT-F), autobiographical memory function (gemeten met de TALE), problem-solving ability (gemeten met de MEPS), stoornisspecifieke symptomen voor SAS (gemeten met de LSAS), paniekstoornis (gemeten met de PDSS-SR) en agorafobie (gemeten met de Mobility Inventory).

Depressie groep: Anhedonie (gemeten met de DARS-NL en SHAPS-NL), autobiographical specificity and selectivity (gemeten met de SRET), physical activity (als klinische uitkomst gemeten met de IPAQ).

PTSS en OCS groep: Autobiographical specificity and selectivity (gemeten met de AMT en AMT-F), autobiographical memory function (gemeten met de TALE), problem-solving ability (gemeten met de MEPS), stoornisspecifieke symptomen voor PTSS en OCS (gemeten met de PSS-SR en Y-BOCS respectievelijk).

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Angststoornissen, Obsessieve Compulsieve Stoornis (OCS) en Posttraumatische Stress (PTSS) kennen een hoge comorbiditeit met depressieve stoornissen (37-48%). Deze comorbiditeit is geassocieerd met ernstigere psychische klachten, ongunstigere behandeluitkomsten en behandeluitval. Ondanks de grote impact van comorbiditeit, richt veel onderzoek zich op cognitieve processen binnen psychologische stoornissen zonder comorbiditeit. Om meer kennis te krijgen over comorbiditeit in het kader van het ontwikkelen van klachten en behandeluitkomsten, is het belangrijk om de rol van transdiagnostische processen binnen angst, OCS, PTSS en comorbide depressieve klachten te onderzoeken. Transdiagnostische processen zijn processen die binnen verschillende vormen van psychopathologie een rol spelen en dus stoornissen overstijgen. Relevante transdiagnostische processen binnen angst, OCS, PTSS en comorbide depressie zijn repetitieve negatieve gedachten, vermijding, cognitieve controle en autobiografisch geheugen. Deze transdiagnostische processen zijn betrokken bij het ontstaan, het behoud en het verergeren van angst en depressie.

Doel van het onderzoek

Het doel van die project is om 1) transdiagnostische processen binnen patiënten met angststoornissen, Obsessieve Compulsieve Stoornis (OCS), Posttraumatische Stress (PTSS) en depressie met en zonder comorbiditeit te onderzoeken, 2) deze transdiagnostische processen te relateren aan behandelverloop en terugval. Dit helpt ons beter te begrijpen hoe klachten zich ontwikkelen tijdens behandeling en waarom behandeling wel of geen effect heeft voor patiënten met bovengenoemde stoornissen. Daarnaast draagt het bij in de ontwikkeling van nieuwe interventies en gepersonaliseerde zorg in de specialistische ggz.

Onderzoeksopzet

Dit is een naturalistische, observationele studie met een longitudinaal karakter. Deze opzet is geschikt voor het observeren van veranderingen in

klachten tijdens behandeling en om behandeluitkomst en terugval te voorspellen.

Metingen vinden plaats bij de start van behandeling (Meetmoment 1, baseline sessie, experimentele meting op locatie), 3 maanden na start behandeling (Meetmoment 2, online vragenlijst verstuurd per email), 6 maanden na start behandeling (Meetmoment 3, experimentele meting op locatie), 9 maanden na start behandeling (Meetmoment 4, online vragenlijst verstuurd per email), 12 maanden na start behandeling (Meetmoment 5, online vragenlijst verstuurd per email) en 24 maanden na start behandeling (Meetmoment 6, online vragenlijst verstuurd per email),

De tweede experimentele sessie (Meetmoment 3) is 6 maanden na start behandeling gepland omdat de meeste behandelprogramma's binnen Pro Persona tussen de 15-25 sessies in beslag nemen. Relevante klachten vooruitgang direct na behandeling kan daarom het best geobserveerd worden na 6 maanden.

Inschatting van belasting en risico

De metingen met behulp van vragenlijsten, experimentele taken en hartslagmeting via de sporthorloge brengen geen risico's met zich mee. Desalniettemin, kan het uitvoeren van (herhaaldelijke) experimentele taken en het invullen van vragenlijsten tijdens de metingen wat last meebrengen voor de proefpersoon. Volgens the NFU brochure *Kwaliteitsborging mensgebonden onderzoek 2.0* is de algemene risicokwalificatie van deze studie 'nihil risico'.

Contactpersonen

Publiek

ProPersona (Nijmegen)

Tarweweg 2
Nijmegen 6534 AM
NL

Wetenschappelijk

ProPersona (Nijmegen)

Tarweweg 2
Nijmegen 6534 AM
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Huidige (primaire) AS I diagnose angststoornis (Gegeneraliseerde Angststoornis, Sociale Angststoornis, Paniekstoornis, Agorafobie), Posttraumatische Stress of Obsessieve Compulsieve Stoornis en/of depressie (Major Depressieve Stoornis, Persisterende Depressieve Stoornis) diagnose (gediagnosticeerd op basis van de Mini-international Neuropsychiatric Interview)

Vanaf leeftijd 18 jaar

Vloeiend in de Nederlandse taal

In staat toestemming voor deelname af te geven

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Onvoldoende begrip van de Nederlandse taal

Lichamelijke, cognitieve of intellectuele beperkingen die deelname in de weg staan, zoals doofheid, blindheid of sensomotorische handicaps

Bipolaire stoornis, schizofrenie, schizofreniforme stoornis, schizoaffectieve stoornis

Huidige psychose

Drugs- of alcoholverslaving in de afgelopen 6 maanden

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Behandeling / therapie

Deelname

Nederland

Status: Werving gestart

(Verwachte) startdatum: 28-12-2021

Aantal proefpersonen: 574

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 18-05-2021

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: CMO regio Arnhem-Nijmegen (Nijmegen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register

CCMO

ID

NL72055.091.20